

Elfogták és Szegedre hozták a hamis 50 filléresek „művészt”

Egy békési kőművesmester hamispénzzel árasztotta el Békési és környékét

(A Délmagyarország munkatársától.) Szombaton délelőtt a békési csendőrség beszállította a szegedi ügyészség fogházába Müller János békési kőművesmestert. Müller egyike a legügyesebb kezű pénzhamisítóknak, akit a pénzhamisítók egymás között „művészeknek” neveztek. A kőművesmester legutóbb 50 filléreseket hamisított olyan tökéletesen, hogy a hamisítványokat laikus szem alig volt képes megkülönböztetni a valódiaktól.

Békésen és a környéken pár hónappal ezelőtt beszolgáltatott valaki a csendőröknek egy hamis 50 fillérest. Ettől az időtől egészen a múlt hélig tömegesen bukkant fel ilyen hamisítvány, amelyről a pénzverde megállapította, hogy tökéletesen hasonlít a valódihoz. A csendőrség megindította a nyomozást, de semmiféle eredményt nem tudott elérni. A hamis pénz özönlése nem szűnt meg, sőt januárban újabb mennyiség került forgalomba.

A csendőrök hosszú nyomozását szerdán végre siker koronázta. Tudomásukra jutott, hogy az egyik fűszerkereskedésben egy kislány tíz darab ötvenfillérest akart elhelyezni. A kereskedő a pénzt

hamisnak találta és nem fogadta el. A csendőrök rövidesen kinyomozták, hogy a kislányt édesatyja, Müller János kőművesmester küldötte el a boltba a hamisítványokkal. Ugyanekkor több olyan adat jutott a csendőrség kezébe, amelyek megerősítették azt a gyanút, hogy Müller a hamisító.

Szerdán este a csendőrség rajtaütött a kőműves lakásán. Amikor Müller megpillantotta a csendőröket, felugrott az asztal mellől, lerántotta és össze györmösözte az abroszt és menekülni igyekezett. Csakhamar lefogták és ekkor kiderült, hogy az abroszban 67 darab hamis ötvenfilléres van. Müller János éppen azzal volt elfoglalva, hogy csiszolta, fényesítette a pénzeket. A csendőrök a házkutatás során megtalálták a lakásban elrejtett klisé és a nagymennyiségű fémanyagot.

Müller János kihallgatása során beismerte, hogy hosszú idő óta foglalkozik a pénzhamisítással, sőt már két esztendővel ezelőtt is gyártott hamis 50 filléreseket. Müller János ellen pénzhamisítás bűntette miatt indul meg a büntető eljárás.

SZEGEDI FARSANG

MIEFHÖE-jelmezbál

A farsang bája, szépsége, ragyogó hangulata jellemezte a Magyar Izraelita Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének szombati jelmezes bálját. A Tisza-szálló nagytermébe csak a legszigorúbb igazoltatás után lehetett bejutni, a jelmezeseket külön igazoló bizottság fogadta. Tíz órakor kezdődött el a közönség özönlése és tartott egész tizenkettőig. A terem képe, a sok izléses, ötletes jelmez pazar színhatásában festői látványt nyújtott. Szébbnél-szebb jelmezek kavargtak a színes forgatagban, de a legnagyobb sikert a rejtélyes Szfinksz, a Délmagyarország, a Reichstadti herceg, Piperkőc és egy lángoló szívekkel díszített fekete selyem Pierette kosztüm aratta.

A rendezőség külön meglepetéssel is kedveskedett a bál közönségének. Éjfél után megjelent a Bál Ujság, amely hozta a megjelentek névsorát és számtalan józsu, ügyes cikket. Az ujságot Schächter Jenő szerkesztette.

A bálon megjelent dr. Györffy István rektor, dr. Geley József, dr. Kovács Ferenc egyetemi tanárok, dr. Pap Róbert, Wimmer Fülöp, Pick Jenő és még sokan mások.

A bálon megjelent hölgyekről a következő névsort állította össze a rendezőség:

Asszonyok: Schorr Ottóné, özv. Pataki Ká-

rolyné, Szemere Árminné, dr. Pap Róbertné, Ligeti Jenőné, Bartos Lipótné, Eidusz Benciáné, Zombori Miksáné, Klein Mórné, özv. Neu Sándorné, Fodor Ambrusné, Miskolczy Árminné, Rosenberg Izidorné, Wiener Izidorné, Wiener Sándorné, Szikszay Józsefné, Fodor Miklósné, Wollner Károlyné, Vincze Lipótné, özv. Vágó Vilmosné, Vas Henrikné, dr. Biró Sándorné, Schwartz Kálmánné, Czeisler Lajosné, Wrl Lajosné, Egri Lajosné Csillag Istvánné (Makó), Koch Sándorné, Barabás Béláné, Schlissler Jenőné, Sipos Antalné, Opre Kálmánné, Schütz Lászlóné, Szikszai Józsefné, Fodor Andrásné, Strausz Gyuláné, Vajda Sámuelné, Herczog Samuné, Grün Gáborné, Burger Jakabné, Gutfreund Károlyné, Wiener Sándorné.

Leányok: Neményi Lili, Máhler Manci, Rossmann Böske, Lukács Margit, Weil Lilly, Epstein Magda (Tiszafüred), Strausz Jolly (Budapest), Goitein Lily, Weisz Rózi, Messinger Lilly, Salamon Micy, Pollák Bózi, Kertész Bella (Nagyszentmiklós), Blum Adél, Vajda Edith, Gutfreund Nelly, Plohn Iby, Kelemen Irén, Kaufmann Magda, Hoffmann Micy, Czinner Marianne, Stösser Zsófia, Schlissler Magda, Koch Bózi, Elek Evi, Fodor Mica, Burger Borcsa, Csillag Magda (Makó), Schlesinger Magda, Czeisler Márta, Ligeti Magda, Pataki Lilly, Szemere Piri, Pollák Lilly, Szabó Rózi, Oblatt Pipi, Rosenberg Kató, Wollner Lenke, Borecs Piroksa, Vadász Mária, Kardos Vera, Sipos

Liter-jubi eum

Irta: Móra Ferenc.

Biz ezt elszalajtottuk, pedig nagyszerű alkalom lett volna ódapályázatra, meg szoborpályázatra. Az ódát a centiméterhez kellett volna írni, szobrot meg a liternek állítani. De hát nem jutott eszébe senkinek, hogy életünket meg lehetne szépíteni egy jubileummal. En is csak úgy jöttem rá, ilyen elkésvé is, hogy valami régi mértéket kerestem a lexikonban. Azt persze nem találtam meg, hanem megtaláltam azt, hogy négy évvel ezelőtt jubilált volna Magyarországon a méterrendszer. Akkor volt ötvenedik éve, hogy a szilvia nemzet befogadta ezt a jakobinus találmányt és ezzel is utat nyitott a destrukciónak. Igenis, mert ez az új dívat a nemzeti mértékek feladását jelentette.

A nemzeti mértékrendszer alapja természetesen — a bécsi öl volt. Amilyen magas szokott lenni egy jól megtermett bécsi ember, olyan hosszú ércrudat öntöttek, azt betették a bécsi levéltárba és ilyen hossza kellett venni az ölet Budán is, Lembergben is, meg Szilvasbolháson is. Az ölnék a hatodrészt elnevezték láb-nak, mert körülbelül ilyen hosszú szokott lenni a bécsi ember lábfeje. A láb tizenkettődrésze volt a hüvelyk, amely nagyjában egy hüvelykujj szélességének felelt meg s ennek tizenkettődrészt hívták vonal-nak. Ez bizonyosan nagyon szemléltető mértékrendszer volt, csak az elképzelhetetlen, hogy hogy tudtak ezzel mérni. Például hogyan csináltak költségvetést, ha egy szobát ki akartak padolni a vármegyeházán. Hiszen annyit tudott az alispán is, meg az asztalos is, hogy a hosszú-

ságot meg kell szorozni a szélességgel, de annak az ördöggel kellett cimborálni, aki a három öl, két láb, négy hüvelyk hosszúságot meg tudta szorozni a két öl, egy láb, kilenc hüvelyk szélességgel.

Es még hozzá a hosszúságmérésben nem is egészen az öle volt az impérium. Volt neki némi ellenéke is az egyik vidéken rud, a másikon kötél, a harmadikon nyilas és az egész világon rófi formájában. A többi mértékek közt tán még nagyobb volt az össze-visszaság. A pint, a verdung, az icce, a messzely, az mind úrmérték volt, nem is szólva a szapuról, vékáról, csöböröről, kupáról, finakról és egyéb ősi találmányokról. Akó kettő is volt, a nyolcvan icces bécsi akó és a hatvanéves icces magyar akó, de például a Hegyaljának egyik se kellett, mert ott gönci hordóval mérték, csak hogy abból is kettő volt, az egyik száznyolcvan icces, a másik százötven. Tán még legkönnyebb volt eligazodni a sulymértékek közt. Ha más nem, a patikáros bizonyosan tudta, hány szemer tesz egy lat-ot és hány lat egy fontot és hány font van egy mázsában. Itt mindössze az okozhatott egy kis kavargást, hogy volt bécsi font és vámfont és más-más mázsával mért a posta, a vasut és a vám. Persze csak az ország területén belül. A gránícón túl megint más mértékrendszerben üdvözültek az emberek és valószínű nek tartom, anélkül, hogy egyetemi magántanárságra törekednék, hogy ezzel függhetett össze a parókaviselet európai divata. Az emberek belekopaszodtak a mértékszámításba, a pénzügyminiszterek az udvarnál, a professzorok a katedrán, a dámák a piacon. Tessék elgondolni, micsoda inkvizíció lehetett az, mikor a zöld kutyáról

(O. M. T. K.) M. 1

pastorozott tej-

szükségletét naponként pontosan házhoz szállítják, ha megrendeli 15—48 telefonszámon.

Loney, Zsombor Magda, Gutmann Csíbi, Wiener Manci és Aranka, Szikszai Rózi, Szabó Magda, Déri Böske, Kormos Magda, Weiszberger Klári, László Ily, Barabás Böske, Neu Ilonka, Klein Manci, Fodor Mica, Wollner Leona, Vas Maca, Csillag Magda (Makó), Weiszberger Klári (Arad), Kornis Magda (Arad), Miskolczy Margit (Vásárhely), Schlesinger Ica, Rothausen Klári és Ilonka, Barna Cilike, Boros Biri, Gyolai Margit, Brichtha Lilly (Zenta), Gertner Magda, Kardos Blanka (Makó), Klein Bózi, Clara Marie (Pettau), Sporen Lilly (Vásárhely), Boer Klári (Vásárhely), Pollák Lilly, Eidusz Lilly, Szőke Lilly, Kelemen Irén,

Kinizsi-bál

Az Iparosok »Kinizsi« Levente Egyesület szombaton este rendezte meg bálját az ipartestület márványtermében. A jól sikerült bálon megjelent: vitéz Horváth Gyula vezértanácsnok, vitéz Nagy Sándor testnevelési felügyelő, Kőrmendy Mátyás egyesületi elnök, dr. Erdélyi Aladár tanácsnok, Pick Jenő kormányfőtanácsos, Wolf Endre, Rács Antal, Herczog Samu, id. Metzger Péter szakosztályi elnökök.

A bál a legjobb hangulatban reggelig tartott. A bálon megjelent hölgyekről a rendezőség a következő névsort állította össze:

Kosóczy Ferencné, Jámor Endréné, Sós Istvánné, özvegy Visnyay Mátyásné, Szekeres Piri, Veres Pannika, Virág Piri, Major Mancika, Ciffermayer Hilda, Katranecz Boriska, Baksa Ica, Geiner Rózi, Hajdu Rózsika, Martonosi Bózsika, Haltauer Erzsébet, Marcsa Mária, Schützler Ica, Turi Mandika, Farkas Rózsika, Weibold Mancika, Vastagh Margit.

Szemüvegek

legmegbízhatóbbak

Sandberg Henriknél

Megunt sima butorát — szolid áron megújíthatja, értékessé teszi, ha általam

művészies faszobrász munkát

készített reá. — Készítek tetszés szerinti facsilárt, álló- és fali lámpát, gazdag díkor- és képeket.

Schódl Gyula faszobrász mester
Deák Ferenc ucca 8. 178

nevezett boltos lemérte a nádmezt a dáma számára és ezt mondta neki:

— Eppen két bécsi font, meg hat és fél lat. Madame Curie egy új genézis alapjait rakta le a rádiummal, de azért azt hiszem, a nádmez árának a kiszámításába ő is bele bukna, még ha tudná is, hogy harminckét lat esik egy bécsi fontra.

Most már azt lehetné az ember, hogy a mértékeknek ebben a babilóni zűrzavarában mindegyik örömmel kaptak az olyan egyszerű és józan mértékek, mint a méterrendszer. Pedig dehogy! Eppen úgy felhőrdültek ellene, mint ahogy most tusakodnának egy egységes európai valuta ellen.

A magyar országgyűlés már 1874-ben törvénybe iktatta az új mértéket, de kimondta azt is, hogy csak 1876-tól kezdve teszi kötelezővé. Időt akart adni, hogy falu, város megbarátkozhasson vele s ezalatt a két esztendő alatt elárasztották az országot népszerűsítő füzetekkel. De hát azokkal nem sokra mentek. Először azért, mert a nép nagyrésze írástudatlan volt, másodszor azért, mert a népszerűsítő füzetet írástudók csinálták. Tudniillik a kormány írástudói, akik akkor se tudtak magyarul, csak hivatalosul.

Igy aztán mikor a törvény most ötvennégy esztendeje csakugyan életbelépett, néhány hétig szinte forradalmi zűrzavar volt az országban. Hebe-hurgya volt egy kicsit a törvény is, amit csak a kilencvenes években helyeztek hatályon kívül és pótoltak újjal, nagy baj volt az is, hogy a régi mértékeket eltöltötték, mielőtt újakat készítettek volna. A rendőrség természetesen feladata magaslatán állt, razziát tartott a boltokban s ahol leccát, rőföt, fontot talált, azt elkobozta. Még a gabona-